

**MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII**

**REPERE METODOLOGICE
PRIVIND ORGANIZAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL
LA DISCIPLINA ȘCOLARĂ
GEOGRAFIE
ÎN ANUL DE STUDII 2022-2023**

Chișinău, 2022

REPERE METODOLOGICE
PRIVIND ORGANIZAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL
LA DISCIPLINA ȘCOLARĂ GEOGRAFIE,
ANUL DE STUDII 2022-2023

Preliminarii

Azi, mai mult ca oricând, educația prin geografie este indispensabilă pentru crearea unor cetățeni responsabili și activi, or, geografie ca disciplină are caracterul ei specific, informativ și stimulat, care contribuie la educația permanentă a elevilor și înțelegerea în întreaga lume a problemelor comune Terrei.

În acest sens, *Reperete metodologice de organizare a procesului educațional la disciplina școlară Geografie pentru anul de studii 2022-2023* reprezintă viziunea de ansamblu asupra modului de realizare a procesului de predare-învățare-evaluare, eșalonat conform următoarelor dimensiuni:

- curriculumul scris/stabilit;
- curriculumul predat/operationalizat;
- curriculumul evaluat.

I. Curriculumul scris/stabilit

În anul de studii 2022-2023 formatul actelor normative școlare de tip reglator, specifice disciplinei școlare, aplicate în implementarea pachetului curricular la disciplina *Geografie*, include:

1) documente curriculare specifice disciplinei:

✎ *Curriculum la disciplina Geografie pentru învățământul gimnazial și liceal* (ordinul MECC nr.906/2019) implementat în clasele V-VIII și X-XII (ordinul MEC nr. 123/2022);

✎ *Ghidul de implementare a curriculumului la Geografie*, ediția 2019 pentru învățământul gimnazial și liceal, elaborat conform curriculumului, ediția anului 2019;

https://mecc.gov.md/sites/default/files/geografie_gimnaziu_ro.pdf

https://mecc.gov.md/sites/default/files/geografie_liceu_ro.pdf

✎ *Curriculum la disciplina Geografie pentru învățământul gimnazial* (ordinul ME nr.245/2010) implementat în clasa a IX-a (ordinul MEC nr. 123/2022);

✎ *Reperete metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplina școlară Geografie în anul de studii 2021-2022;*

https://mecc.gov.md/sites/default/files/18_geografie_reperete_metodice_2021-2022_ro_final.pdf

2) documente reglatorii de ordin general:

Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2022-2023 (ordinul MEC nr. 123/2022); https://mecc.gov.md/sites/default/files/combinepdf_1.pdf

✎ *Instrucțiunea privind managementul temelor pentru acasă, în învățământul primar, gimnazial și liceal,* ordinul MECC nr. 1249 din 22.08.18;

https://mecc.gov.md/sites/default/files/instrucțiune_teme_pentru_acasa.pdf

✎ *Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar* (ordinul MECC nr. 70/2020);

https://mecc.gov.md/sites/default/files/regulamentul_privind_evaluarea_si_notarea_rezultatelor_invatarii_promovarea_si_absolvirea_in_invatamantul_primar_si_secundar.pdf

✎ *Instrucțiunea privind procesul de selectare și organizare a disciplinelor opționale în învățământul general* (ordinul MECC nr.635/2021);

https://mecc.gov.md/sites/default/files/ordinul_mecc_instrucțiune_ore_optionale_1.pdf

Conform Planului-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, pentru anul de studii 2022-2023, disciplina **Geografie** are statut de disciplină *obligatorie* (gimnaziu - clasa a V-a – a IX-a, liceu - modelul I, III (clasa a X-a), modelul II-2.7, clasele a X-XII-a, profil umanistic/real; modelul II-2.7.2, clasele a X-a-XII-a, profil umanistic, modelul IV), *la alegere* (modelul II-2.7.1., III – clasele a XI-a a XII-a) a ariei curriculare *Educație socioumanistică*.

Disciplinele opționale recomandate de *Planul-cadru de învățământ primar, gimnazial și liceal pentru anul de studii 2022-2023* contribuie la dezvoltarea unor competențe transversale prin prisma competențelor specifice **Geografiei**. Disciplinele opționale recomandate sunt prezentate în *Reperete metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplina școlară Geografie în anul de studii 2021-2022* (linkul de acces a se vedea supra).

Procesul de organizare a activităților educaționale specifice disciplinelor opționale este reglementat de *Instrucțiunea privind procesul de selectare și organizare a disciplinelor opționale în învățământul general*. Curricula aprobată pentru disciplinele opționale poate fi accesată pe site-ul MEC www.mec.gov.md.

II. Curriculumul predat/operationalizat

II.1. Sugestii privind proiectarea didactică

Proiectarea didactică la disciplină va fi elaborată în baza unităților de învățare, concepute logic conform principiului de predare specific ciclului de școlaritate (exemplu: *Anexa nr.1*). Aplicarea proiectării în baza unităților de învățare exclude obligativitatea proiectului zilnic la geografie. Sugestii privind proiectarea didactică la Geografie sunt prezentate în *Reperete metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplina școlară Geografie în anul de studii 2021-2022* (linkul de acces a se vedea supra).

Cadrul didactic la disciplină:

- va proiecta o evaluare inițială, desfășurată pe durata unei lecții separate sau pentru o secvență din lecție;
- va respecta cerințele față de întocmirea documentației școlare privind proiectarea demersului didactic.

Pentru anul de studii 2022-2023 rămâne valabilă proiectarea activităților de consolidare/ aprofundare/ recuperare la disciplină în conformitate cu *Reglementările privind remediarea deficiențelor de învățare pentru perioada de organizare a procesului educațional online în instituțiile de învățământ primar și secundar general* (Circulara Ministerului nr. 03/1-09/851 din 22.02.2022). În acest sens, cadrul didactic va respecta procedurile și recomandările contextualizate disciplinei descrise în *Reperelor metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplina școlară Geografie în anul de studii 2021-2022* (linkul de acces a se vedea supra).

La proiectarea extensiei curriculare la disciplina **Geografie**, cadrul didactic va respecta unitățile de conținut propuse pentru clasele a XI-a și a XII-a, prevăzute pentru extensie curriculară.

Rămân în vigoare cerințele la proiectarea demersului didactic pentru elevii/elevele cu cerințe educaționale speciale prezentate în *Reperete metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplina școlară Geografie în anul de studii 2021-2022* (linkul de acces a se vedea supra).

II.2. Sugestii metodologice privind procesul de predare-învățare

În vederea implementării prevederilor curriculumului scris, cadrele didactice și cadrele de conducere vor organiza procesul educațional la disciplina școlară **Geografie**, după cum urmează:

- în clasele a V-VIII-a și a X-XII-a, în baza curriculumului disciplinar 2019 (ordinul MECC nr.906/2019);
- în clasa a IX-a, în baza curriculumului disciplinar 2010, (ordinul MECC nr.331/2010).

În conformitate cu curriculumul disciplinar se vor realiza obligatoriu lucrări practice: în învățământul gimnazial- una în clasa a V-a și câte două în clasele VI-IX-a; în învățământul liceal- câte două în clasele a X-XI-a și una în clasa a XII-a.

Atenție! În Clasa a VIII-a sunt proiectate conform curriculumului 2 lucrări practice, inclusiv pentru instituțiile cu predare în limba rusă:

1. *Obiective hidrografice (râu, lac sau izvor) descrise în baza algoritmului (lucrare practică).*
2. *Arii naturale protejate caracterizate în baza observațiilor directe și indirecte, aplicând algoritmul (lucrare practică) (exemplu recomandat: Anexa nr.2).*

Amintim că, managementul didactic al lucrărilor practice presupune, din partea cadrului didactic, respectarea timpului alocat – minimum 45 de minute, desfășurate obligatoriu în cadrul orei la clasă. Algoritmul managementului lucrărilor practice dar și al activităților educaționale de promovare a educației geografice în învățământul secundar pot fi cele recomandate în *Reperele metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplina școlară Geografie în anul de studii 2021-2022* (linkul de acces a se vedea supra).

III. Curriculumul învățat/realizat/atins

Aspecte didactice și de management curricular la disciplină

În anul de studii 2022-2023 monitorizarea implementării curriculumului la disciplină (ediția 2019) revine administrațiilor instituțiilor de învățământ, specialiștilor responsabili de monitorizarea procesului educațional din cadrul OLSDÎ care vor informa cadrele didactice despre acțiunile planificate în acest scop, pornind de la obiectivele unei monitorizări curriculare:

- implementarea deciziilor curriculare oficiale,
- respectarea finalităților de către personalul didactic la nivelul proiectării activităților de învățare;
- organizarea contextelor de învățare derulate la nivel de clasă și instituție de învățământ;
- evoluția performanțelor școlare (comportamentelor) ale elevilor manifestate la lecție, în școală și în societate.

În context, rămân în vigoare recomandările *Reperelor metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplina școlară Geografie în anul de studii 2021-2022* (linkul de acces a se vedea supra) privind:

- **tematicile de cercetare profesională și liniile directorii** de referință implementării elementelor de noutate ale curriculumului la disciplină;
- **agenda activităților extrașcolare;**
- **responsabilitățile** cadrului didactic, șefului Comisiei metodice, directorului adjunct în organizarea eficientă a activităților didactice de referință disciplinei *Geografie*.

IV. Curriculumul evaluat

Evaluarea rezultatelor școlare la disciplina Geografie și la disciplinele opționale se realizează în conformitate cu *Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor școlare, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar (Ordinul MECC nr. 70/2020)*.

Tehnologia unei evaluări fondate la geografie sau la o disciplină opțională trebuie să respecte recomandările prezentate în *Reperele metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplina școlară Geografie în anul de studii 2021-2022* (linkul de acces a se vedea supra).

Rezultatele obținute la evaluarea inițială nu se trec în catalog, servind ca repere pentru măsurarea progresului elevilor.

Numărul de evaluări sumative pe durata unui semestru este egal cu numărul de unități de învățare proiectate. Cadrul didactic înregistrează în catalog notele acordate elevilor la evaluările formative și sumative, respectând ritmicitatea notării conform prevederilor curriculare.

În cazul elevilor declarați corigenți sau amânați semestrial/anual, numărul de probe scrise pentru lichidarea corigenței va fi cel puțin trei, instrumentul de evaluare conținând: competențele specifice evaluate; obiectivele de evaluare; itemii în corespundere cu obiectivele de evaluare; baremul de corectare, schema de convertire a punctelor în note. Examinarea se face din toată materia studiată de elevi în semestrul/anul școlar.

În atenția cadrelor didactice: În clasa a V-a, în vederea asigurării tranziției graduale de la evaluarea criterială prin descriptori (în ciclul primar) la sistemul de evaluare și notare (în ciclul gimnazial), pe durata lunilor septembrie-octombrie, rezultatele învățării nu vor fi apreciate cu note. (pct. 45 al Regulamentului privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar). De asemenea pe durata lunilor noiembrie-decembrie nu se vor înregistra în catalogul școlar notele insuficiente la evaluările sumative, cadrele didactice realizând repetat proba de evaluare cu același grad de complexitate.

NB! Pentru clasa a V-a *Lucrarea practică „Orientarea în orizontul local” nu va fi apreciată cu notă. Iar prima Evaluare sumativă se va planifica și realiza în luna noiembrie.*

Tezele semestriale în învățământul liceal, în anul de studii 2022–2023, vor fi organizate conform curriculumului disciplinar, ediția 2019, în conformitate cu Anexa la *Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2022-2023*, aprobat prin ordinul MEC nr.123 din 28.02.2022. Pentru Modelul IV (general) de Plan cadru în învățământul liceal, disciplina la solicitare la tezele semestriale din sesiunile de iarnă/vară va fi selectată de către elevi conform recomandărilor prezentate în *Reperete metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplina școlară Geografie în anul de studii 2021-2022* (linkul de acces a se vedea supra).

V. Temele pentru acasă la disciplină

Aspecte metodologice privind temele pentru acasă la disciplina *Geografie* pot fi consultate în *Reperete metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplina școlară Geografie în anul de studii 2020-2021* (linkul de acces a se vedea supra).

Se recomandă utilizarea instrumentelor și resurselor didactice ce permit exersarea modelelor de sarcini de lucru menite să asigure formarea/dezvoltarea competențelor specifice la disciplină precum și o bună pregătire pentru susținerea cu succes a examenului de BAC.

VI. Asigurarea didactică la disciplina Geografie

În anul de studii 2022-2023 pentru realizarea procesului educațional la *Geografie*, rămân în vigoare sursele didactice aprobate de MEC, care pot fi accesate și utilizate în format digital, pe <http://ctice.gov.md/manuale-scolare/>

Corina LUNGU, consultant principal, MEC, GDS

Elena SOCHIRCĂ, conferențiar universitar, dr., Universitatea de Stat din Tiraspol,
Facultatea de Geografie

Svetlana AXÎNTI, șef direcție management curricular, DGETS mun. Chișinău
profesor de geografie, Liceul de Creativitate și Inventică „PROMETEU-PRIM”, GDS

Elena BEREGOI, director, IPLT „Mihail Kogălniceanu”, profesor de geografie, GDS.